

Mål T-276/04

Compagnie maritime belge SA mot Europeiska gemenskapernas kommission

”Konkurrens — Missbruk av en kollektiv dominerande ställning — Linjekonferens — Beslut att ålägga böter på grundval av ett tidigare beslut som delvis ogiltigförklarats av domstolen — Förordning (EEG) nr 2988/74 — Rimlig tidsfrist — Rätten till försvar — Rättssäkerhet — Rättskraft”

Förstainstansrättens dom (fjärde avdelningen) av den 1 juli 2008 II - 1282

Sammanfattning av domen

- 1. Konkurrens — Administrativt förfarande — Kommissionens beslut — Beslut i vilket en överträdelse konstateras och böter åläggs — Delvis ogiltigförklaring av beslutet att ålägga böter*
(Artikel 229 EG; förordningarna nr 17, nr 2988/74 och nr 4056/86, artiklarna 11. 2, 19.2 och 21)

2. *Konkurrens — Administrativt förfarande — Preskriptionstider i fråga om förfarande — Preskriptionsavbrott — Räckvidd*
(Rådets förordningar nr 17 och nr 2988/74, artiklarna 2.1 d och 2)
3. *Konkurrens — Administrativt förfarande — Preskriptionstider i fråga om böter — Endast förordning nr 2988/74 ska tillämpas*
(Rådets förordning nr 2988/74, artiklarna 2.1 och 3)
4. *Konkurrens — Böter — Bedömning grundad på företagets individuella beteende*
(Rådets förordning nr 17, artikel 15.2)
5. *Konkurrens — Böter — Belopp — Fastställande — Kriterier definierade i riktlinjer som antagits av kommissionen — Kriteriernas tillämplighet vid överträdelse av konkurrensreglerna på sjöfartsområdet*
(EKSG-fördraget, artikel 65.5; rådets förordningar nr 17, artikel 15.2, och nr 4056/86, artikel 19.2; kommissionens meddelande 98/C 9/03)
6. *Konkurrens — Böter — Belopp — Fastställande — Kriterier — Överträdelsens allvar — Försvårande och förmildrande omständigheter*
(Rådets förordning nr 17, artikel 15.2; kommissionens meddelande 98/C 9/03, punkterna 2 och 3)
7. *Konkurrens — Böter — Belopp — Fastställande — Skyldighet att beakta de berörda företagens omsättning — Föreligger inte*
(Rådets förordning nr 4056/86)

1. När gemenskapsdomstolen, beträffande ett kommissionsbeslut i vilket det fastslås att konkurrensreglerna har åsidosatts och det åläggs böter på grund av ett formfel, delvis ogiltigförklarar det berörda beslutet att ålägga böter eftersom det saknar materiell grund, kan kommissionen fatta ett nytt beslut att dels ålägga böter med

stöd av de delar i det tidigare beslutet som inte ogiltigförklarades, dels korrigera de formfel som domstolen påtalade. Detta nya beslut utgör i så fall endast ett beslut att ålägga böter och inte ett beslut i vilket en överträdelse fastställs och ska, då beslutet annars vore rättsstridigt, antas med beaktande av de bestämmelser om preskription

som föreskrivs i förordning nr 2988/74 om preskriptionstider i fråga om förfaranden och verkställande av påföljder enligt gemenskapens transport- och konkurrensregler. Det ska i detta sammanhang påpekas att det, vad beträffar en överträdelse på sjöfartstransportområdet, varken i förordning nr 4056/86 om detaljerade regler för tillämpning av artiklarna [81 EG] och [82 EG] på sjöfarten eller i förordning nr 17, uttryckligen utesluts att två formellt skilda rättsakter antas på olika rättsliga grunder, nämligen en varigenom överträdelsen konstateras (vad gäller förordning nr 4056/86, på grundval av artikel 11.1, och en varigenom böter åläggs (på grundval av artikel 19.2 i samma förordning).

När tillgängliga möjligheter att överklaga ett sådant beslut är uttömda eller fristen löpt ut vinner de delar av kommissionens första beslut som inte ogiltigförklarades laga kraft och ingår således slutgiltigt i gemenskapens rättsordning och har full rättslig verkan. Härav följer att det berörda företaget genom en talan om ogiltigförklaring av kommissionens nya beslut inte på nytt kan ifrågasätta överträdelsens materiella innehåll, eftersom denna fråga slutgiltigt fastställdes i kommissionens första beslut. Av samma skäl kan företaget inte med framgång åberopa att dess rätt till försvar har åsidosatts under det inledande administrativa förfarande som föregick det första beslutet eller åberopa en bristande motivering, eftersom det nya beslut genom vilket det åläggs böter uteslutande hänvisade till de delar av det första beslutet där överträdelsen konstateras. Förstainstansrätten kan således vid sin oinskränkta prövningsrätt i enlighet med artikel 21 i förordning nr 4056/86, i den mening som avses i artikel 229 EG, med rätta hänvisa till

dessa delar vid prövningen av de bötesbe-
lopp som ålagts.

(se punkterna 22, 23, 55, 57, 60, 62, 63, 76,
83 och 110)

2. Enligt ordalydelsen i artikel 2.2 i förordning nr 2988/74 om preskriptionstider i fråga om förfaranden och verkställande av påföljder enligt gemenskapens transport- och konkurrensregler gäller ett avbrott i preskriptionstiden alla företag som har deltagit i den aktuella överträdelsen. Härav följer att en medlem av en linjekonferens inte kan bestrida preskriptionsavbrottet för en överträdelse som medlemmen deltog i tillsammans med andra medlemmar av denna konferens med det enda argumentet att medellandet om invändningar inte var riktat till vederbörande utan till linjekonferensen.

(se punkterna 30 och 31)

3. Genom förordning nr 2988/74 om preskriptionstider i fråga om förfaranden och verkställande av påföljder enligt gemen-

skapens transport- och konkurrensregler inrättas heltäckande bestämmelser i vilka det i detalj fastställs inom vilka frister kommissionen har rätt att ålägga företag som är föremål för förfaranden med tillämpning av de gemenskapsrättsliga konkurrensreglerna böter, utan att gå emot det grundläggande kravet på rätts-säkerhet. Mot bakgrund av dessa bestämmelser kan inte något övervägande som avser kommissionens skyldighet att utöva sin befogenhet att ålägga böter inom rimlig tid godtas.

det inte undgå påföljd på grund av att andra ekonomiska aktörer inte ålagts böter, när de fall som rör de sistnämnda aktörerna inte har underställts gemenskapsdomstolens prövning.

(se punkt 94)

Denna slutsats påverkas inte av påståendet att rättssäkerhetsprincipen eller rätten till försvar har åsidosatts. När det gäller hänvisningen till rättssäkerhetsprincipen ska det nämligen erinras om att det av andra skälet i förordning nr 2988/74 uttryckligen framgår att principen om preskription har införts precis i syfte att garantera rättssäkerheten. Det ska dessutom erinras om att så länge som preskription enligt förordning nr 2988/74 inte har inträtt råder det, för alla företag och företagssammanslutningar som är föremål för en undersökning på konkurrensområdet enligt rådets förordning nr 17, osäkerhet, vad gäller utgången av detta förfarande och vad gäller beslut om eventuella sanktionsåtgärder eller böter. Den omständigheten att osäkerheten föreligger under längre tid följer av förfarandet enligt förordning nr 17 och utgör inte i sig ett åsidosättande av rätten till försvar.

5. Riktlinjerna för beräkning av böter som ålagts med stöd av artikel 15.2 i förordning nr 17 och artikel 65.5 i EKSG-fördraget är likaså analogt tillämpliga på överträdelse av transportreglerna som fastställs och sanktioneras i enlighet med förordning nr 4056/86 om detaljerade regler för tillämpning av artiklarna [81 EG] och [82 EG] på sjöfarten.

(se punkt 109)

(se punkterna 41 och 43)

4. När ett företag således genom sitt eget agerande har åsidosatt artikel 82 EG kan

6. Det ska erinras om att kommissionen inte har någon allmän skyldighet att anse att det är en försvärande omständighet att överträdelsen fortsatt eller att det är en förmildrande omständighet att överträdelsen upphört. En nedsättning skulle

nämligen vara överflödig med hänsyn till att överträdelsens varaktighet beaktas i samband med beräkningen av böterna. Kommissionen är följaktligen inte under några omständigheter skyldig att inom ramen för sin skönsmässiga bedömning bevilja en nedsättning av böterna på grund av att en uppenbar överträdelse upphört, oavsett om överträdelsen upphörde före eller efter kommissionens ingripanden.

(se punkt 120)

Kommissionen är dessutom inte bunden av sina tidigare beslut. Tidigare beslutspraxis utgör nämligen inte en rättslig ram för åläggande av böter på konkurrensområdet, eftersom det endast är i förordning nr 4056/86 om detaljerade regler för tillämpning av artiklarna [81 EG] och [82 EG] på sjöfarten som denna rättsliga ram definieras och eftersom kommissionen har ett stort utrymme för skönsmässig bedömning när den fastställer bötesbeloppet, för att därigenom kunna främja att företagen iakttar konkurrensreglerna.

7. Kommissionen är inte skyldig att göra sin bötesberäkning vid överträdelser av konkurrensreglerna på sjöfartsområdet utifrån belopp som grundas på de berörda företagens omsättning.

(se punkterna 131–133)